

Necessitats educatives específiques sensorials**2012/2013**

Codi: 102025

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500798 Graduat en Educació Primària	896 Graduat en Educació Primària	OT	0	0

Professor de contacte

Nom: José María Sanahuja Gavalda

Correu electrònic: Josep.Sanahuja@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

1. Per optar a la menció Educació Inclusiva és necessari: (a) tenir aprovades totes les assignatures bàsiques i obligatòries, (b) haver aprovat les 4 assignatures de la menció, i (c) haver superat una de les dues assignatures següent: Estratègies de mediació o Acol·lida lingüística a l'escola.

2. Es recomana haver superat les assignatures "Aprentatge i desenvolupament I-II i Diferències i inclusió"

Objectius

Aquesta assignatura forma part de la matèria Educació Inclusiva. En el marc de l'escola inclusiva actual, es fa necessari un context en el que el docent com agent d'innovació i gestió de la diversitat faciliti la transformació de l'escola ordinària a fi i efecte d'augmentar la seva capacitat per atendre a tot l'alumnat posant l'èmfasi en l'alumnat amb necessitats educatives específiques de caràcter sensorial.

Els dos objectius formatius a aconseguir són:

1. Adaptar processos d'ensenyament-aprenentatge per donar resposta a les necessitats educatives de l'alumnat en contextos de diversitat.
2. Dinamitzar processos d'inclusió educativa dins d'un marc col·laboratiu en espais multiprofessionals

Competències

- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació amb els estudiants i les seves famílies, atenent les necessitats pròpies dels estudiants. Assumir que l'exercici de la funció docent ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.
- Dissenyar i regular espais d'aprenentatge en contextos de diversitat i que tinguin en compte la igualtat de gènere, la equitat i el respecte cap als drets humans que conformen els valors de la formació ciutadana.
- Dissenyar, planificar i avaluar processos d'ensenyament i aprenentatge, tant de forma individual com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com a necessària anticipació de l'acció.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar experiències de bones pràctiques en el procés d'inclusió educativa per abordar processos de col·laboració entre els diferents agents educatius.
2. Analitzar experiències de bones pràctiques en el procés d'inclusió educativa per abordar processos de col·laboració entre els diferents agents educatius.
3. Analitzar i identificar necessitats educatives dels estudiants per dissenyar estratègies d'ensenyament - aprenentatge en un context d'escola inclusiva.
4. Comprendre el procés d'inclusió educativa per analitzar la pràctica docent i el context institucional que l'engloba.
5. Comprendre les necessitats de les famílies dels estudiants amb necessitats educatives específiques per aplicar estratègies d'intervenció i d'orientació i afavoridores de la inclusió educativa i social.
6. Conèixer les diferents capacitats i ritmes d'aprenentatge dels estudiants per aplicar els recursos i serveis educatius que millorin l'atenció a la diversitat educativa i social.
7. Utilitzar mecanismes que facilitin l'autonomia en l'aprenentatge.

Continguts

BLOC A: CAPACITATS SENSORIALS: AUDICIÓ

1. EL DESENVOLUPAMENT DE LES CAPACITATS SENSORIALS: AUDICIÓ

- 1.1 Bases neurofisiològiques i funcionals del sistema sensorial auditiu.
- 1.2. Conceptualització de les alteracions de l'audició.

2. ASPECTES PSICOEVOLUTIUS DE L'ALUMNAT AMB ALTERACIONS AUDITIVES

- 2.1 Desenvolupament perceptiu de l'alumnat.
- 2.2 Comunicació i desenvolupament lingüístic.
- 2.3 Desenvolupament cognitiu.
- 2.4 Desenvolupament personal, emocional i social.
- 2.5. El context familiar.

3. LES RESPOSTES EDUCATIVES: Elements, criteris i pautes per organitzar l'acció educativa en un context d'escola inclusiva.

- 3.1 Avaluació de les necessitats educatives.
- 3.2. El procés d'E-A de l'alumnat: adaptacions del currículum.
- 3.3. Estratègies metodològiques: organització de l'espai i temps.
- 3.4. Estratègies comunicatives i d'accés a la informació i l'aprenentatge afavoridores per a la inclusió: materials específics
- 3.5. Paper dels serveis educatius en el procés escolarització de l'alumnat: CREDA

BLOC B: CAPACITATS SENSORIALS: VISIÓ

1. EL DESENVOLUPAMENT DE LES CAPACITATS SENSORIALS: VISIÓ

- 1.1 Bases neurofisiològiques i funcionals del sistema sensorial visual
- 1.2. Conceptualització de les alteracions de la visió.

2. ASPECTES PSICOEVOLUTIUS DE L'ALUMNAT AMB ALTERACIONS VISUALS

2.1 Desenvolupament perceptiu de l'alumnat.

2.2 Comunicació i desenvolupament lingüístic.

2.3 Desenvolupament cognitiu.

2.4 Desenvolupament personal, emocional i social.

2.5. El context familiar.

3. LES RESPOSTES EDUCATIVES: Elements, criteris i pautes per organitzar l'acció educativa en un context d'escola inclusiva.

3.1 Avaluació de les necessitats educatives.

3.2. El procés d'E-A de l'alumnat: adaptacions del currículum.

3.3. Estratègies metodològiques: organització de l'espai i temps.

3.4. Estratègies comunicatives i d'accés a la informació i l'aprenentatge afavoridores per a la inclusió: materials específics

3.5. Paper dels serveis educatius en el procés escolarització de l'alumnat: CREDV

Metodologia

El plantejament metodològic sota el principi de la multivarietat d'estratègies metodològiques ha de facilitar la participació activa i la construcció del procés d'aprenentatge per part de l'alumne. En aquest sentit, es plantejaran sessions magistrals amb gran grup, activitats que permetin el treball en petit grup mitjançant l'aprenentatge cooperatiu i es potenciarà el treball autònom. El docent en aquest plantejament metodològic ha de donar suport constant a l'alumne, facilitant els mitjans i recursos necessaris per tal de mediar en el seu procés d'aprenentatge. Les tutories en aquest context esdevindran una part fonamental de la metodologia de treball.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exposicions per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari. Es realitza amb tot el grup classe i permet la presentació dels principals continguts a través d'una participació oberta i activa per part dels estudiants.	45	1,8	
Tipus: Supervisades			
Tutories obligatòries de grup, treballs individuals i de grup obligatoris	24	0,96	
Tipus: Autònomes			
Lectures teòriques de textos, preparació de les proves, preparació i anàlisi dels casos, activitats complementàries	75	3	

Avaluació

L'avaluació que es porta a terme en aquesta assignatura és continuada i es dis

Bloc A (50%): audició.

Bloc B (50%): visió.

L'avaluació es basarà en 2 proves escrites que tindran un pes del 50% en la nota final, que han d'estimar els treballs pràctics i activitats de classe (50% de la nota final), que han d'estimar els estudiants que durant el curs hagin fet un seguiment adequat de l'assignatura.

Si finalment no s'aprova algun dels blocs (per suspès o NP), significarà que no s'aprova l'assignatura. Els resultats de cadascuna de les avaluacions s'hauran de publicar en el campus virtual. L'assistència a les sessions presencials és obligatòria, l'estudiant ha d'assistir a totes. El tractament de casos particulars, dubtes, suggeriments, etc., s'haurà de plantejar a l'aula.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova escrita	50 %	6	0,24	1, 1, 3, 4, 5, 6
Treball i activitats pràctics a classe	50 %	0	0	1, 1, 2, 3, 4, 7

Bibliografia

ARNAIZ, P. Y MARTINEZ, R. (1998). *Educación infantil y deficiencia visual*. Madrid: CSS.

BUENO, J. Y TORO, S. (1994) (Coord). *Deficiencia visual: aspectos psicoeducativos y evolutivos*. Archidona: Aljibe.

BUENO, J. Et al. (2000). *Niños y niñas con ceguera: recomendaciones para la familia y la escuela*. Archidona: Aljibe.

CHECA, F.J. (2000). *Aspectos educativos y evolutivos de la deficiencia visual*. Madrid: ONCE.

DIAZ-AGUADO, M.J., ROYO, P. Y BARAJA, A. (1995). *Programas para favorecer la integración escolar de niños ciegos: investigación*. Madrid: ONCE

FERNÁNDEZ, J. E. (2001). *Desafíos didácticos de la lectura braille*. Madrid: ONCE

HORTON, K. (1988). *La educación de alumnos no videntes en la clase ordinaria*. UNESCO. París.

LAFUENTE DE FRUTOS, Á.(COORD.) (2000). *Atención temprana a niños con ceguera o deficiencia visual*. Madrid:ONCE

LEONHART, M.et al. (1999). *Iniciación del lenguaje en niños ciegos: un enfoque preventivo*. Madrid: ONCE

NOGUER, A. Y OTROS (2004). *Tecnología y discapacidad visual*. Madrid: ONCE

ALONSO, P. y VALMASEDA, M. (1993). "Los sistemas alternativos de comunicación sin ayuda". En Sotillo, M. : "Sistemas alternativos de comunicación".Valladolid. Trotta.

ALONSO, P; GUTIERREZ, A; FERNÁNDEZ, A. Y VALMASEDA, M. (1991). "Las necesidades educativas especiales del niño con deficiencia auditiva". Madrid. MEC.

HEILING, K. (1999). "La lectura y la escritura en los niños sordos en contextos bilingües. Una experiencia de veinte años de evaluación". En "Lenguaje escrito y sordera". Salamanca. UPS.

LEWIS, V. (1991). Desarrollo y déficit. Ceguera, sordera, déficit motor, síndrome de Down, autismo. Barcelona: Paidós/MEC. .

MARCHESI, A. (1987). "El desarrollo cognitivo y lingüístico de los niños sordos". Madrid . Alianza.

MARCHESI, A. (1990). "Comunicación, lenguaje y pensamiento de los niños sordos". En Marchesi, A. ; Coll, C. ; Palacios, J. : "Desarrollo Psicológico y Educación. III". Madrid. Alianza Psicología.

RODRIGUEZ SANTOS, J.M (1990). La deficiencia auditiva: un enfoque cognitivo. Salamanca: Departamento de Publicaciones de la Universidad Pontificia de Salamanca.

SILVESTRE, N. (coord.) (1998). Sordera. Comunicación y aprendizaje. Barcelona: Masson. De la Universitat Autònoma de Barcelona.

SILVESTRE, N. (coord.) (1998). Sordera. Comunicación y aprendizaje. Barcelona: Masson. De la Universitat Autònoma de Barcelona.

TORRES MONREAL S, (i altres) (1995). Deficiencia auditiva. Aspectos psicoevolutivos y educativos. Archidona (Málaga): Aljibe.